

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مبانی نظری موسیقی غربی (۱)

ویژگی‌های صوت در فیزیک و ویژگی‌های صداهای موسیقایی
زیری و بمی یا ارتفاع یا نواک و یا زیرایی
دیرند، یا ارزش زمانی یا مقدار کشش نت
نشانه‌ها و اصطلاحات

مؤلف: امید رهایی
ویراستار: ایرج طوفان

انتشارات ارسطو
(چاپ و نشر ایران)
۱۳۹۹

سرشناسه: رهایی، امید، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور: مبانی نظری موسیقی غربی (۱) / مولف امید رهایی.
مشخصات نشر: مشهد: ارسطو: سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران،
۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۱۱ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۵۰۳-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: مبانی نظری -- موسیقی غربی

رده بندی کنگره: QA۸۷

رده بندی دیویی: ۵۱۰/۱

شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۰۷۸۳۲

نام کتاب: مبانی نظری موسیقی غربی (۱)

مولف: امید رهایی

ویراستار: ایرج طوفان

ناشر: ارسطو (با همکاری سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای و نت نویسی: جمال سادات

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

چاپ: مدیران

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

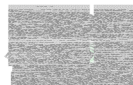
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۵۰۳-۵

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

پیش از آن که واپسین نفس را برآرم، پیش از آنکه پرده فروافتد
پیش از پژمردن آخرین گل
برآنم که زندگی کنم
برآنم که عشق بورزم برآنم که باشم
در این جهان ظلمانی، در این روزگار سرشار از فجایع
در این دنیای پر از کینه
نزد کسانی که نیازمند منند، کسانی که نیازمند ایشانم، کسانی که ستایش‌انگیزند
تا دریابم، شگفتی کنم، بازشناسم
که‌ام؟ که می‌توانم باشم؟ که می‌خواهم باشم؟
تا روزها بی‌ثمر نماند، ساعت‌ها جان یابد، لحظه‌ها گران‌بار شود
هنگامی که می‌خندم، هنگامی که می‌گریم، هنگامی که لب فرو می‌بندم
در سفرم به‌سوی تو، به‌سوی خود، به‌سوی خدا
که راهی‌ست ناشناخته، پر خار، ناهموار، راهی که باری در آن گام می‌گذارم
که قدم نهاده‌ام و سر بازگشت ندارم ...
بی آن که دیده باشم شکوفایی گل‌ها را
بی آن که شنیده باشم خروش رودها را
بی آن که به شگفت درآیم از زیبایی حیات ...
اکنون مرگ می‌تواند فراز آید
اکنون می‌توانم به راه افتم
اکنون می‌توانم بگویم که
زندگی کرده‌ام ...

فهرست مطالب

پیش‌گفتار

بخش نخست: درباره‌ی صدا و فیزیک صوت

- ۱-۱- برخی ویژگی‌های صوت..... ۱۷
- ۲-۱- موج، امواج مکانیکی و امواج الکترومغناطیسی..... ۱۸
 - ۱-۲-۱- امواج طولی و عرضی..... ۱۸
- ۳-۱- صدا و ویژگی فشار..... ۱۹
- ۴-۱- نوسان واداشته..... ۲۱
- ۵-۱- رزونانس / تشدید / بازآوایی..... ۲۱
- ۶-۱- تداخل..... ۲۱
- ۷-۱- ضربان..... ۲۲
- ۸-۱- پدیده‌ی دوپلر..... ۲۳
- ۹-۱- مشخصه‌های حرکت موجی صوت..... ۲۴
 - ۱-۹-۱- بسامد / فرکانس..... ۲۴
 - ۲-۹-۱- طول موج..... ۲۴
 - ۳-۹-۱- دامنه (فشار صدا یا شدت)..... ۲۵
 - ۴-۹-۱- سرعت صدا..... ۲۵
- ۱۰-۱- صدای موسیقایی و غیرموسیقایی..... ۲۶
 - ۱-۱۰-۱- ویژگی‌های صداهاى موسیقایی..... ۲۶
 - ۱-۱۰-۱-۱- زیری و بمی یا نواک..... ۲۶
 - ۲-۱۰-۱-۲- دیرَند..... ۲۷
 - ۳-۱۰-۱-۳- شدت..... ۲۷
 - ۴-۱۰-۱-۴- رنگ و هارمونیک‌های صدا..... ۲۷

۱۱-۱- قوانین تارهای مرتعش..... ۲۸

بخش دوم: زیری و بمی یا ارتفاع یا نواک و یا زیرایی

۱-۲- خطوط حامل و نام نت‌ها..... ۳۳

۲-۲- اکتاو..... ۳۴

۳-۲- نظام تک‌هجایی و الفبایی..... ۳۶

۴-۲- کلید - کلید سل..... ۳۷

۵-۲- خطوط تکمیلی..... ۳۸

۶-۲- کلیدهای دیگر..... ۴۰

۶-۲-۱- کلید «فا» و کلید «دو»..... ۴۰

۶-۲-۱-۱- کلید «فا»ی خط چهارم..... ۴۲

۶-۲-۱-۲- کلید «فا»ی خط سوم..... ۴۲

۶-۲-۱-۳- کلید «دو»ی خط چهارم..... ۴۲

۶-۲-۱-۴- کلید «دو»ی خط سوم..... ۴۲

۶-۲-۱-۵- کلید «دو»ی خط دوم..... ۴۳

۶-۲-۱-۶- کلید «دو»ی خط اول..... ۴۳

۶-۲-۲- کلید «سل»..... ۴۳

۷-۲- پرده و نیم‌پرده..... ۴۵

۸-۲- نشانه‌های تغییردهنده..... ۴۶

۸-۲-۱- بِمَل..... ۴۶

۸-۲-۲- دِیز..... ۴۷

۸-۲-۳- کُرُن..... ۴۹

۸-۲-۴- سُرِی..... ۴۹

۸-۲-۵- بکار..... ۵۰

۸-۲-۶- دَوِیلِ بِمَل..... ۵۰

۸-۲-۷- دَوِیلِ دِیز..... ۵۱

- ۵۱..... ۸-۸-۲- بَمْلُ کُرْن.....
- ۵۲..... ۹-۸-۲- دِیزسُری.....
- ۵۲..... ۹-۲- نشانه‌های «عَرَضی» یا «موقتی».....
- ۵۳..... ۱۰-۲- نشانه‌های «ترکیبی».....
- ۵۵..... ۱۱-۲- پیانو و نام نت های آن.....
- ۵۶..... ۱-۱۱-۲- سیستم عددگذاری نت‌ها.....
- ۵۸..... ۲-۱۱-۲- فاصله‌های یک پرده‌ای میان کلاویه‌های پیانو.....
- ۶۰..... ۳-۱۱-۲- فاصله‌های نیم پرده‌ای میان کلاویه‌های پیانو.....
- ۶۱..... ۴-۱۱-۲- نت‌های آنارمونیک در یک اکتاو پیانو.....
- ۶۲..... ۱۲-۲- گستره‌ی صوتی صدای انسانی و تقسیمات محدوده‌ی صدای خوانندگان.....

بخش سوم: «دیرند»، یا «ارزش زمانی»

- ۶۸..... ۱-۳- نام‌گذاری نت‌ها بر مبنای ارزش زمانی.....
- ۶۸..... ۱-۱-۳- نت گرد.....
- ۶۸..... ۲-۱-۳- نت سفید.....
- ۶۸..... ۳-۱-۳- نت سیاه.....
- ۶۹..... ۴-۱-۳- نت چنگ.....
- ۶۹..... ۵-۱-۳- نت دول‌چنگ.....
- ۷۰..... ۶-۱-۳- نت سه‌لاچنگ.....
- ۷۱..... ۲-۳- نام‌گذاری اجزای نت‌ها.....
- ۷۲..... ۳-۳- شیوه‌ی نوشتن گروهی نت‌های چنگ، دول‌چنگ و سه‌لاچنگ.....
- ۷۳..... ۴-۳- تقسیم‌های سه‌تایی در ارزش‌های زمانی.....
- ۷۳..... ۱-۴-۳- نقطه.....
- ۷۴..... ۲-۴-۳- دو نقطه.....
- ۷۵..... ۵-۳- ارزش‌های زمانی دیگر در میزان.....
- ۷۵..... ۱-۵-۳- خط اتحاد.....
- ۷۵..... ۲-۵-۳- خط اتصال.....
- ۷۶..... ۶-۳- سکوت.....

- ۷-۳- وزن در موسیقی..... ۷۸
- ۳-۷-۱- ضرب..... ۸۱
- ۳-۷-۲- میزان..... ۸۳
- ۳-۷-۱-۲- میزان دوضربی..... ۸۴
- ۳-۷-۲-۲- میزان سه‌ضربی..... ۸۵
- ۳-۷-۲-۳- میزان چهارضربی..... ۸۵
- ۳-۷-۳- «نشانه‌ی میزان» یا «میزان‌نما»..... ۸۵
- ۳-۷-۴- انواع میزان..... ۸۶
- ۳-۷-۱-۴- میزان‌های ساده..... ۸۶
- ۳-۷-۲-۴- میزان‌های ترکیبی..... ۸۹
- ۳-۷-۵- سنکوپ..... ۹۲
- ۳-۷-۱-۵- کاربرد دیگری از خط اتحاد..... ۹۲
- ۳-۷-۲-۵- ضدضرب..... ۹۲
- ۳-۷-۳- همی یولا..... ۹۳
- ۳-۷-۴- مفهوم ضرب بالا..... ۹۳
- ۳-۸- سرعت..... ۹۴
- ۳-۹- جمله، موتیف، تم..... ۹۵
- ۳-۱۰- تقسیم‌های دیگر در هر ضرب..... ۹۶

بخش چهارم: نشانه‌ها و اصطلاحات

- ۴-۱- دینامیک..... ۹۹
- ۴-۱-۱- آکسان..... ۱۰۰
- ۴-۱-۲- کرشندو..... ۱۰۰
- ۴-۱-۳- دکرشندو..... ۱۰۰
- ۴-۲- نشانه‌های تغییر ارزش زمانی نت‌ها..... ۱۰۰
- ۴-۲-۱- ریتارداندو..... ۱۰۰

- ۱۰۱..... ۴-۲-۲- ریتنوتو.
- ۱۰۱..... ۴-۲-۳- آچله راندو.
- ۱۰۱..... ۴-۲-۴- فرماتا.
- ۱۰۱..... ۴-۲-۵- ادلییتوم.
- ۱۰۱..... ۴-۳- آرتیکولاسیون و تزئین‌ها.
- ۱۰۱..... ۴-۳-۱- لگاتو.
- ۱۰۲..... ۴-۳-۲- استکاتو / استاکاتو.
- ۱۰۲..... ۴-۳-۳- گروپتو.
- ۱۰۳..... ۴-۳-۴- گزش.
- ۱۰۳..... ۴-۳-۵- گزش وارونه.
- ۱۰۳..... ۴-۳-۶- آرپژ.
- ۱۰۳..... ۴-۳-۷- آچیکاتورا.
- ۱۰۳..... ۴-۳-۸- آپو حیاتورا.
- ۱۰۴..... ۴-۳-۹- تریل.
- ۱۰۴..... ۴-۳-۱۰- گلیساندو.
- ۱۰۵..... ۴-۴- نشانه‌های تکرار.
- ۱۰۵..... ۴-۴-۱- تکرار میزان قبل.
- ۱۰۵..... ۴-۴-۲- تکرار دو میزان قبل.
- ۱۰۵..... ۴-۴-۳- دونقطه‌ی تکرار.
- ۱۰۶..... ۴-۴-۴- داکاپو.
- ۱۰۶..... ۴-۴-۵- داکاپو آل فینه.
- ۱۰۶..... ۴-۴-۶- دال سنیو.
- ۱۰۷..... ۴-۴-۷- کودا.
- ۱۰۷..... ۴-۴-۸- ترمولو.